

Dombóvári János

Lukin László és Sátoraljaújhely

Születésének centenáriumán Lukin Lászlóra (1926–2004) emlékezünk, a nemzet zenei ismeretterjesztőjére, karnagyra, előadóművészre, műfordítóra, zenepedagógusra, tankönyvek szerzőjére, a Liszt Ferenc-, Bárdos Lajos-, a Magyar és a Nemzetközi Kodály Társaság alapító elnökségi tagjára. A Tanár Úrra, akinek a Lavotta Alapítvány kuratóriuma 1999-ben Zemplén zenekultúrájának gyarapításáért fáradozó, magas színvonalú zenei ismeretterjesztő, valamint pedagógiai munkájának-, továbbá Lavotta János munkásságát, a magyar verbunkos-zenét népszerűsítő tevékenységének elismeréseként a térség máig egyetlen művészeti díjával, a Lavotta János-díj odaítélésével fejezte ki nagyrabecsülését.

Azok a hatvanas évek...

Zeneiskolás éveim első zenei élménye a három legendás műsorvezető – Forrai Miklós, Kollár Endre, Lukin László – által szerkesztett és megjelenített *Zenélő órák* című ismeretterjesztő műsor volt a televízióban. A szignálként felcsendülő *Bécsi harangjáték Kodály Hány-szvitjéből* sokunkat ültetett akkoriban a képernyők elé. A három nagy tudású, kiváló előadói adottságokkal rendelkező művész tanári módon vezette be a nézőket a zene – még felnőtt korban is csak nehezen átlátható, s talán éppen ezért – oly titokzatosnak tűnő világába.

Két évtizeddel később, személyes kapcsolatunk kezdeteként 1986-ban Liszt Ferenc születésének centenáriuma alkalmából már zeneiskolai tanárként hívtam meg a nemzet zenei ismeretterjesztőjét, családuink lakóhelyére Pétervásárára, a televízió STÚDIÓ84 műsorában elhíresült Új Tükör Baráti Társaság rendezvényére.

A Lavotta-korszak kezdete és kiteljesedése

Családuink Zemplénbe költözése során Tanár Úr ”követett” Sátoraljaújhelybe is és 1989-ben, igazgatóságom harmadik évében a zeneiskola névadó ünnepségén a verbunkos-szerző, hegedűvirtuóz, a színházi karmester, házitanító Lavotta Jánosról a hallgatóság az ő köszöntőjében hallhatott először. Ezt követte 1990-ben a Lavotta János-díj, valamint az alapítvány létrehozását kezdeményező hangverseny¹ Lukin László műsorvezetésével.

A Lavotta Alapítvány tevékenységéből is kivette részét, az éves közgyűléseken javaslataival járult hozzá a sikeres és eredményes működéshez. Számos alkalommal volt műsorvezetője a névadással-, alapítvány, valamint díj létrehozásával szinte egy időben

megalapított Lavotta János Kamarazenekar hangversenyeinek. Felejthetetlen a kamarazenekar első határon túli turnéjára, amely 1994-ben a hajdan volt Pozsony-vármegyébe, Lavotta szülőföldjére Pusztafödemesre vezetett. A kamarazenekar hangversenyét vezette Pozsonyban

¹ Dombóvári János brácsaestje, zongorán kísért Kovács Gáborné

a Klarisszák templomában, ahol a hallgatóság soraiban helyet foglaló – s az azóta elhunyt Kossuth-díjas író – Dobos László e szavakkal köszönte meg az együttes játékát: „...vigyétek világgá ezt a zenét!”

Mint ahogy nem feledjük a Lukin László, valamint az együttes tiszteletére adott fogadást sem a Magyarok Házában, ahol Sunyovszky Sylvia igazgató meghívására a pozsonyi magyar kulturális és politikai élet számos kiválósága is megjelent.

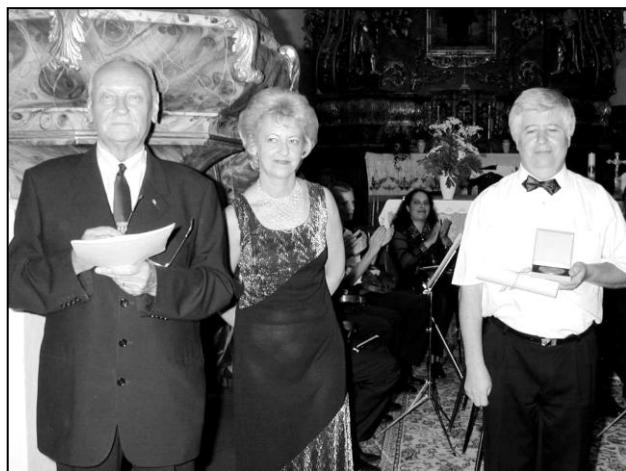
Tanár Úr közel másfél évtizeden át vett részt a

Lavotta János-díjat odaítélő kuratórium munkájában, valamint volt részese a sátoraljaújhelyi díjátadó ünnepi hangversenyeknek.²

Tanár Úr zenepedagógusként bekapcsolódott a művészeti iskola tanulmányi versenyeibe is, kezdettől fogva zsűrizte a térség népdaléneklési versenyeit, értékelése pedig szinte felért egy továbbképzéssel. Áldott emlékét a róla elnevezett népdal- és népzenei verseny tovább őrzi. Zsűrizte az élményszámba menő zenei műveltségi versenyeket is, ahol a hallgatóság mindig számíthatott egy-egy fejtorést okozó villámkérdésre. Mindebből azonban a résztvevők profitálhattak a legtöbbit, hiszen a tanári magyarázattal zenetörténeti ismereteik csak gazdagodtak.³

Találkozásaink alkalmával rendszerint kicseréltük gondolatainkat a magyar zenei élet aktuális eseményeiről, és készséggel számolt be szakmai útjairól, az általa elnökölt Bárdos

Lajos Társaság tevékenységéről, a Magyar Kodály Társaság üléseiről. Tanár úr általában tartózkodott a politikai véleménynyilvánítástól, azonban egy alkalommal a 2002-es kormányváltás után mélységes csalódásának és keserűségének adott hangot amiatt, hogy a liberális oktatásirányítás alap- és középfokon – egyebek mellett – az énekórák számát lecsökkentette. Az említett társaságok elnökei Bálint-nap környékén levélben fordultak az egykori tanítványához, Magyar Bálint oktatási miniszterhez, arra kérve őt, hogy Kodály Zoltán örökségét, az

„Éneklő Magyarország” vízióját segítsen megőrizni.

A semmitmondó, s emiatt ellenérzését kiváltó államtitkár-helyettesi válasszal megbántva érezte magát, a részemre átnyújtott levelet pedig egyfajta „kordokumentumként” őrzöm.

² Képünkön 2003-ban a Fehérné Sulyok Éva gondokatanárt, igazgatóhelyettesít kitüntető díjátadás látható

³Zsűrizés közben Mádón, a Giuseppe.Verdire emlékező műveltségi versenyen

A Lavotta Alapítvány a millennium utáni években jó kapcsolatot ápol a Bónis Ferenc zenetudós által vezetett gyulai Erkel Ferenc Társasággal, akik zempléni kirándulásuk alkalmával ellátogattak Kazinczy Ferenc és Lavotta János síremlékéhez Széphalomra, illetve Tállyára. Sátoraljaújhelyi tartózkodásukat Tanár Úr műsorvezetésével a Lavotta János Kamarazenekar verbunkos hangversenye tette emlékezetessé. A Lavotta Alapítvány kuratóriuma pedig e jeles alkalommal köszöntötte Lukin Lászlót 75. születésnapja alkalmából, és vele együtt örültünk magas állami – Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje – kitüntetésének is.

A búcsú...

Korábban nem volt ennyire jellemző, de a III. Lavotta Napok rendezvénysorozata 2003 júniusában Tanár Úr közreműködésére épült. Műsorvezetője volt a Lavotta János Kamarazenekar hangversenyének a sátoraljaújhelyi piarista templomban, s ugyanitt résztvevője a Lavotta János-díj átadásának. Másnap Tállyán, Kossuth Lajos keresztelő templomában Nagy Csaba

Nagy Csaba tárogatóművész, valamint a kamarazenekar hangversenyét vezette. A Lavotta Napok hagyományához tartozó esemény a Lavotta síremléke köré szervezett ünnepség, ahol a hangszeres közreműködők mellett egy-egy kiemelkedő zeneművész mond emlékező beszédet, majd a koszorúk elhelyezése után a kegyeleti megemlékezés mindannyiszor a Szózat hangjaival ér véget. A felkérés ezúttal Lukin Lászlóhoz érkezett, s ő, mint mindig, készséges volt. A róla

készült jellegzetes kép⁴ beszédes: ünnepélyességet, emelkedettséget, tanári szónoklatot sugároz.

Tanár Úrral a Lavotta Napok volt az utolsó közös ténykedésünk Lavotta Jánosért, Zemplén zenekultúrájáért, mindnyájunkért... Ezek a Tállyán róla készült képek az utolsó felvételek... Érzek valami sorsszerűséget abban a gyönyörű keretben, amely Tanár Úr sátoraljaújhelyi kapcsolatát, közös ügyeinket, a Lavotta-kultuszt, a művészetoktatást, a zenei közművelődést körül fonja: a zeneiskola névadó ünnepsége Sátoraljaújhelyen és Lavotta János méltatása Tállyán. A Kezdet és a Vég... Közötte pedig sok-sok minden, amelyekért a Sorsnak nem lehetünk eléggé hálásak...

Amikor 2004-ben, nyár elején, a szeptemberi IV. Lavotta Napok programját Tanár Úrral telefonon egyeztettem, minden úgy zajlott, mint ismeretségünk közel húsz éve során: fellapozta naptárát és a szeptember végi időpontokat bejegyezte. Örömmel készült

⁴ Az emlékező írásban közölt fotókat Szigeti Sándor készítette

Sátoraljaújhelyre vejevel, Nagy Péter zongoraművésszel együtt, ugyanis a programban Liszt Ferenc műveiből összeállított hangverseny szerepelt a Lavotta-házban.

Azonban a nyár közepén feleségétől, Kovács Máriától aggodalommal teli hívást kaptam: a hetvenes éveinek vége felé is egyenes testtartású, sportos kinézetű, ruganyos járású Tanár Úr gyomorpanaszokkal kórházba került... Átmeneti javulás után betegágát azonban már nem hagyhatta el... Augusztus 18-án Mária rövid sms-üzenetben tudatta: Bevégeztetett...

Nagy Péter, a budapesti Zeneakadémia tanára – ím, már Tanár úr műsorvezetését nélkülözve – zongoraestjét megtartotta. Tanár Úr jelenlétének kínzó hiányát mindmáig érezzük...

Hogyan éreznénk, amikor a Lavotta János Kamarazenekar hangversenyein, a Művészeti Iskolában, az alapítvány tevékenysége során Zemplén zenei életének messze világító tornyaként tekintettünk rá! Kegyelmi ajándékként éltük meg, hogy a közelében lehettünk s eredményeinknek, az elért sikereknek együtt örvehdhattünk. Hálásak vagyunk továbbá kitüntető barátságáért, a felénk áradt rokonszenvéért, s mindazért a szellemi munícióért, amelynek hatását életünkre, munkánkra a mai napig érezzük...

Lukin László Tanár Úr emléke legyen áldott!

